

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po noči, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Nekoliko razmišljanja.

Dopis iz Hrvatske.

Na Hrvatskem svet najbolje zna, kaj je sila, ali ne zna, kaj je zakon in pravica. Na Hrvatskem pomeni govoriti o zakonu in pravici, se puntati; govoriti o resnici pomeni, si pripravi bivališče v ječi. Izrecite svoje pravo mišljenje, pa se gotovo že nastavlja bajoneti ter rožljajo verige, da vas uklenejo — kakor, da bi te verige mogle zatreti svobodno misel človeka! Vstanite v obrambo zakona, pozvali vas bodo »v imenu postave« in storili ste največjo brezzakonitost, zasmeh ustavi, sramoto času. Uprite se brezzakonitosti in nasilju v popolnem prepričanju nedolžnosti, a tedaj ni izključeno, da ne izgubite življenja — a življenje se tako lahko ne dobiva, ono je človeku drago, kdor ve, da živi in zakaj da živi.

To so sredstva, s katerimi se je povzdignil tiran Khuen-Hedervary na bansko stolico, s katerimi je nekako tajno vladal celih 20 let, s katerimi sedaj ubija s smehom na ustnih. Njemu se je teh dvajset let posrečilo dresirati na svoj način krdelo bitij brez misli in prepričanja, posrečilo se mu je, napolniti s strahom mnoge, ki so postali mameluki, ki kimajo, kadar on izpregovori besedo. Ubijal je moralno in fizično, da upropasti narod — svojega cilja pa ne doseže! Da se vsaj nekoliko približa cilju svojih izdajalskih načrtov, kršil je zakon, kolikor se je le dalo, in ni zakona, ki bi ga ne bil osramotil. Pravico in svobodo posameznika je usmrtil, davil in tlačil je vse, kar mu ni bilo po volji. Tlačil je, a potlačil ni, in tudi ne bo. To se mu ne posreči zato, ker se je celokupni narod vzdignil, da brani svoje ime in svoj jezik, da brani svoje življenje, da brani pravico in zakon. Ne posreči se mu zato ne, ker se je vse slovanstvo začutilo užaljeno z udarci in krivicami, prizadetimi hrvatskemu narodu. Ne posreči se mu končno tudi zato ne, ker je na milijone plemenitih duš, ki sicer niso slovanske, pa so poštene in jim je ljubši zakon

in pravica, kakor pa lopovščina in hajduščina tirana Khuena.

Nastane sedaj vprašanje, ki gotovo mnoge in mnoge muči ter želi odgovora. To vprašanje se glasi: Kako se more tako dolgo držati laž in brezzakonitost, ko vemo popolno resnico in imamo najjasnejše zakone? Kako more in smela vladati, nad zakonom in pravico? Poskusimo odgovoriti na ta vprašanja. Da je na Hrvatskem sila vse, a zakon in pravica nič, znano je vsakomur, ki le malo pozna hrvatske odnošaje. Da na Hrvatskem vlada laž vedel bo vsakdo, ako se spomni, kdo in kateri tam vladajo.

Ko se je pojavilo gibanje, prizadeval si je prevzvišeni tiran, da ga pokaže kot delo nekaterih nezadovoljnih: dal jih je prijeti in spremiti v ječo. Gibanje ne preneha, vse bolj se širi, število nezadovoljnih raste. Trebalo je poiskati začetnike v poedinih strankah in on preganja opozicijsko časopisje, preganja in zapira socialiste. Tudi to ne pomaga. Sedaj je treba posebno paziti na revolucionarno napredno omladino; za njo se izdajajo tiralske, zapira se, nastavlja se njen organ, ali vse zaman. Gibanje je pograbilo celo deželo, nezadovoljen je ves narod. Modra glava prevzvišenega tirana misli tako: glej, morda bo hrvatsko zalego zastrašila in upokorila grozilna nagla sodba, in jaz bom nadalje mirno izvajal svoje osnove. In on v »najnevarnejših« krajih dežele proglašja naglo sodbo, izdaja stroge odredbe, nastavlja povsod orožnike in vojake, grozi z najstrašnejšimi grožnjami — ali nezadovoljnih ni konca. In tam, kjer iz daleka ni mislil, da se bodo pojavili glasovi nezadovoljstva, narod glasno zahteva postave, pravice in življenja; a tam, kjer se uporabljajo sredstva, v narodu vre, on čaka na čas maščevanja za nedolžno prelito kri, za nedolžne žrtve. Gibanje je sedaj postalo predmet razpravljanja v evropskem časopisju in prevzvišeni tiran je moral storiti sedaj nekaj drugega, da se zdrži. On smatra položaj

za nevaren, in hodi na Dunaj, da se posvetuje o važnih dogodkih na Hrvatskem, kakor piše njegovo glasilo, ki ne spregovori niti besede o vseh nemirih, o poštenih zahtevah naroda. On se vrača z Dunaja z naročilom, da porabi še ostreje odredbe. Razmišljujoči svet, kateremu so znani vzroki nemira, moralo je iznenaditi, ko je izvedel za tako naročilo. Prevzvišeni tiran ves blažen izpolnjuje nalog, ki mu je dan gotovo po njegovi komandi. On izpolnjuje, — a narod se vse bolj vzdiga, vse odločnejše zahteva: zahtevali bomo tako dolgo, dokler ne dobimo in nikakšne odredbe nas ne bodo zaustavile. Tiran skače zopet v vrtoglavič na Dunaju in v Pešti ter se vrača z istimi naročili. Narod razdražen ne odneha od svojih zahtev, a mi se začudeni vprašujemo: Kaj je to? ali res ni nikjer pravice za nas? ali so za nas zakoni popolnoma mrtvi? ali naj samo sila nad nami vlada?

In pridemo do enega edinega resničnega odgovora: da, tako je sedaj. Ali iz tega odgovora sklepamo še nekaj popolno sigurno. Zaključujemo namreč to, da je prevzvišeni tiran najgrje lagal, na višjem in najvišjem mestu; zaključujemo to, da ni niti ene edine besede spregovoril o resničnem nastanku in širjenju gibanja; zaključujemo to, da je vse pripovedoval tako, kakor bi šlo njemu v prid, pa da še nadalje ostane, odira narod in napolnuje žep sebi in svoji četi. Ni težko na to sklepati in popolnoma verovati. Navesti hočemo samo dva poglavitna dokaza: eden je notranji, a eden zunanji. Notranji dokaz za naš zaključek je vrnitev bana z Dunaja v Pešto z omenjenimi naročili. Kako bi se bil mogel vrniti s takimi naročili, ako bi bil v pravi podobi razložil stanje gibanja ter resnične in edine vzroke istega? Kako bi bil mogel drugič iti na isto mesto ter se vrniti z istimi naročili, ako bi ne bil vse osnoval na podli in lopovski laži.

To so vprašanja, ki nam h gornjim sklepom dajo popolne dokaze, ker tega ne moremo verjeti, da bi na višjem in najvišjem mestu tako malo zalegla postava in pravica. Da bi se pa njegovim lažem bolje verovalo, izmislil si je nekaj grdega, ostudnega, nesramnega. Naročil si je ljudi, ki bodo širili napačne in lažnjive vesti, ki si bodo vsakojake stvari izmišljali, a pozneje se bodo demantirali, in ban bo rekel: vidite, na celi stvari ni nič... To je naš drugi dokaz tiranove laži, kateri dokaz smo imenovali zunanji. Da so uprav njegovi organi trosili v svet lažnjive in neverjetne stvari, dokazuje najbolje okolnost, ker iz Hrvaške ne sme iziti niti eden časopis, ne dopušča se niti privatne vesti, ki govore o resničnem položaju. Nabavil si je četo, ki bo ponarejala imena opozicijskega ter služila pod njihovo firmo sleparju, prevzvišenemu tiranu nađejajoč se zlate svetinje ali kakega stotaka. O, na Hrvaškem je vsakovrstnih ljudi pod banovanjem prevzvišenega...!

Vrhu vsega tega nas še muči eno vprašanje: kako se more verovati njemu? Kako se sploh more verovati njemu, ki ga je sodišče imenovalo navadnega sleparja? Kakor da so vse trezno in resno pisane razprave po svetovnih listih o pravih vzrokih gibanja popolnoma zlagane, a tiranove laži se jemlje za resnico, in samo on je merodajen! On, začetnik vsega, sodi in dela kar hoče... Zakaj se ne pušča glasovi resnice na višje in najvišje mesto? Zakaj se tako skrivajo pred svetlobo in zdravim zrakom? Vprašujemo, ali odgovarjati ne smemo. Opozarjamo samo na to, da je pogubno se tako nepremišljeno igrati z lojalnostjo Hrvatov, v tem slučaju morda z lojalnostjo vsega slovanstva. Vse ima svoje meje...!

H koncu rečemo še eno, kar se je že tolikrat reklo in naglašalo: vsemu zlemu na Hrvaškem je kriv edino tiran Khuen; on je napravil iz Hrvaške dežele izjemo, on je uničil zakon in pravico; on je prelil nedolžno hrvaško kri, napolnil bolniš-

nice in ječe; on s svojimi lažmi vzdržuje današnje stanje in izživlje na vse večji odpor — in lahko ga bo izzval! Narod je vznemirjen, nič ga ne more zastrašiti, nobena nasilna sredstva ga ne bodo umirila. Edino odstraniti tirana bodisi na katerikoli način, bi pomenilo Hrvaški povrniti mir. Za njega je dovolj žrtv, on naj postane glavna žrtva. Ako se narodu ne izpolni v najkrajšem času poštene zahteve, poiskal si bo zadoščenje sam...

Naprednjak.

Državni zbor.

Seja dne 17. junija.

Včeraj je vendar zbornica dognala zakon o nedeljskem počitku. Govorili so poslanci Nitsche, Wilhelm in Choc, na kar se je zakon sprejel z vsemi odsekovimi resolucijami tudi v tretjem branju.

Potem je sledilo poročilo železniškega odseka o vladnih predlogah glede cele vrste lokalnih železnic, med njimi tudi proga Kranj-Tržič.

Poročevalec posl. dr. Sylvester je povdarjal veliko važnost zakona o gradbi lokalnih železnic. V devetih letih, odkar ta zakon obstoji, se je zgradilo lokalnih železnic v dolžini nad 3000 km. Državno jamstvo je pri tem znašalo 18 milijonov K, a iz državnih sredstev se je vrhutega porabilo 43 mil. K v te namene. Glede projektovane proge Kranj-Tržič je izvajal poročevalec, da je ta proga del prvotno nameravane ljubelske proge, ki se je opustila, a interesi prebivalcev pod južnimi Karavankami se morajo upoštevati tembolj, ker cvete tam lepa industrija.

Prvi je govoril k predmetu posl. Beurle, ki se je pritoževal, da se na Gor. Avstrijskem zanemarjajo krajevne železnice.

Posl. Hofmann-Wellenhof je izjavil, da vlada ne stori svoje dolžnosti napram Štajerski glede prometnih sredstev. Izmed 3364 km krajevnih železnic je dosedaj prišlo na Štajersko le 73 kilometrov. Za-

LISTEK.

Umetnik.

V pobeljeni sobici, kjer priča že pohištvo o siromaščini stanovalca, sedi mlad mož bledga obraza in brezkrvnih ust. Črni lasje se mu krožijo nepočešani po čelu in senčih. Od časa do časa mu preleti bolestni nemir lice; z desno roko si tišči čelo, pogled mu je uprt brezizrazno v praznino. Po mizi je razstavljen vse polno papirjev, risarij in pisem, na sredi se belj pola nepopisanega papirja, in poleg se mizlo leskeče revolver; jeklena cev odseva v nemirnih plamenčih petrolejske svetilke.

Mladi mož, ki sedi v tej borni sobici v predmestju, je slikar Emil E. Pred tedni je dospel iz Monakovega na Dunaj, ker so mu pošla denarna sredstva, in ker je upal, da se ga bodo bogati sorodniki, ki jih je precej imel, spominjali.

Upanje je bilo prazno. Že dva dni ni imel vinarja v žepu. Mati, ki

je bivala v malem slovenskem mestu in se pečala z branjarjo, mu je pri odhodu izročila štirideset goldinarjev. Od tega denarja je poslal Mariji, ki mu je poprej služila za model, a sedaj ležala v bolnišnici, nekaj kron, drugo je porabil za vožnjo in plačal je tudi najemnino; ostalo mu je še za par tednov, da je mogel živeti ob kruhu in vodi.

Bogati sorodniki so mu osorno odgovorili, da zanj nočejo plačevati ničesar več. Očitati so mu, da je imel lepo obrt ter je dosti zaslužil. Ako je res umetnik, ga umetnost tudi mora preživiti, ker je radi nje pustil svojo udobno službo. Vzgladuje naj se na bratih, ki pridno ter pošteno vodijo svoj obrt. In ker tudi izdatno podpirajo svojo mater, zanj ne morejo več storiti ničesar.

Ko je Emil to slišal, je še enkrat premislil, kar je čul. — V malem slovenskem mestu, kjer se je rodil, in kjer mu živi mati, je obiskoval ljudsko šolo. Že takrat se je hotel, poslušajoč naravni nagon, iti učiti slikarstva. Ali starši niso imeli sredstev, da bi ga poslali v kako

večje mesto, kjer bi se lahko z vso vnemo posvetil svojemu poklicu. Zato je vstopil doma v dekoracijsko obrt, kjer je mogel vsaj od časa do časa učiti se v modelaciji; ostal je tam štiri leta. Medtem mu je umrl oče, in bil je navezan sam na se.

Po očetovi smrti je dal domovini slovo in šel na Dunaj. Tu je bil kmalu prisiljen vstopiti zopet pri nekem dekoraterju. V dveh letih si je v službi prihranil toliko denarja, da je mogel uresničiti svoje srčne želje: šel je na slikarsko akademijo monakovsko.

Že poprej je ves svoj prosti čas porabil v to, da si je osvojil klasično in modelno slovstvo ter se dostojno pripravil za svoj visoki poklic. Prišel je čas izpita; vložil je svoje delo, in po sodbi profesorjevi je bila njegova slika med vsemi najboljša; izpita se je udeležilo poleg njega še osemindvajset mladih slikarjev. — Življenje mu je zdaj zasijalo v jasni luči, in krasne nade so mu napolnile dušo. A opojno zadivljenje je kmalu pomračil trop skrbij. V vseh mogočih strokah se je moral pridno izobraže-

vati, in postranski dohodki so bili izključeni.

Oklenila se ga je beda z ostrimi, koščenimi prsti. V njem so rastle umetniški nagoni in zmoglosti, — vse malenkostno, provincijalno je odpadlo od njega, in hipoma je postal človek z zrelo dušo, ki je stavila zahteve na življenje, ki niso bile v nikakem razmerju z njegovimi dohodki.

Nekdanji dekoracijski pomočnik iz malega slovenskega mesta je postal moderni človek senzitivne, umetniške duše, ki je čutila vse polno potreb. Ali kje naj dobi sredstva? Vedno silnejše je stopalo predenj skrbipolno življenje, a duh je plaval v mislih za velikanskimi, oddaljenimi cilji. Kaj naj stori? Tako dalje vztrajati ne more več. — Ali naj se vrne domov v malo slovensko mesto, da bo videl, kako gine mati, kako izginja vse veselje, ki mu ga je podelila umetnost. Ali naj vstopi zopet kot pomočnik v dekoracijski obrt, zdaj, ko čuti v sebi božansko silo? Kako naj zaklene svojo dušo, ki je vedno bolj rastle in se razvijala, v kletko »špibirgerskega« življenja?

Odšel je na Dunaj. Čemu bi vodil malenkostni, mučni boj? Veliko je bilo njegovo stremljenje, velika njegova nada, in velik naj bo njegov konec. Zakladov svoje duše ne bo več razmetal, kar je bilo v njem, ostane zaprto človeškemu očesu. — To je zahtevala duša od njega, in misel na smrt ga je navdajala z nadzemskim mirom in zadovoljnostjo. Misli je na Spinozo: *Aquiescentia* in se ipso!

— Skozi svet kot večni romar potuje. — Človeška srca so zaprta, in nikdo mu ne da na pot prijazne besede. In samotni popotnik gre dalje; trka na duri, a duri se ne odpro.

Svoj dolg je poplačal. Nikomur ni bil dolžan ničesar, torej ni imel nikdo vzroka žalovati po njem. Ne da bi otvoril oči, je zagrabil revolver, ga nastavil na desno sence in izprožil.

Nikdo ni čul strela. Sale drugi dan so našli mrtvega umetnika. — Njegovi bogati sorodniki so mu postavili na grob dragocen marmornat spomenik — — —

F.-I.

hteval je drugo zvezo Gradec-Dunaj (nadlajevanje aspanske železnice) ter zgradbo železnične proge Gleisdorf-Hartberg.

Posl. dr. Ferjančič je povdarjal, da je pri progi Kranj-Tržič za interese določeni prispevek v znesku 170.000 K previsok. Govornik je razvil celo sliko železnice na Kranjskem. Dolenjska železnica se zaključuje tam, kjer bi bilo najbolj potrebno, da bi se nadaljevala. Nadaljevanje železnice v Belokrajino ni samo v interesu prizadetih, temuč tudi v celokupnem državnem in vojaškem interesu. Tudi lokalna železnica Ljubljana-Kamnik je le samo zakotna železnica ter gre prizadevanje za tem, da se nadaljuje do katere točke celjsko-velenjske železnice. Nadalje se je zavzemal za načrt krajevnih železnice Škofja-loka-Železniki ter kazal na potrebo, da se tudi mesto Idrija pritegne v železniško zvezo. Ta načrt bi moralo pospeševati pred vsem poljedelsko ministrstvo, ker grozi eraričnemu rudniku velika škoda, ako se v najkrajšem času ne napravi železniška zveza. Težkoča za rudnik je posebno v naraščajočem pomanjkanju lesu. Dohodki rudnika padajo vsled visokih tovarnih stroškov, in lahko se zgodi, da bo čisti dobiček prišel na ničlo. Taka železnica bi bila le odplačilo za zamude prejšnjih časov. Za pospeševanje tega načrta se je ustanovil konzorcij. Govornik je prosil vladu, naj priprave čvrsto podpira ter je predlagal končno resolucijo v smislu svojih izjav.

Železniški minister Wittek je rekel, da vodi vladu pri lokalnih železnicah v prvi vrsti gospodarske potrebe dežele.

Posl. Fr. Hofmann je navajal želje šlezije glede lokalnih železnic. Posl. Perathoner se je zavzemal za drugo železniško zvezo med severno in južno Tirolsko.

Posl. Kaftan je vložil najni predlog glede razprav o carinski in trgovinski pogodbi z Ogrsko.

Prihodnja seja bo v petek.

Ministrska kriza na Ogrskem.

Ogrska je brez ministrstva, to se pravi, ima pač predsednika v osebi Štefana Tisze, a tovarišev svoje vrste še ni dobil. Ali je Tisza, kateremu se je poverila sestava novega kabineta, pravi bodoči mož, pokazala bo najbližja bodočnost. Javno mnenje pač že vnaprej ne govori zanj. Grof Tisza je na glasu oholega, trdosrčnega in prezirljivega človeka. On je najhujši izkoriščevalec dežele; on je bil, ki se je najostreje upiral zakonu o inkom-paktibiliteti, t.j. zakonu, ki prepoveduje poslancem biti z državo v kupčijskih zvezah. Grof Tisza, ki se bogati neizmerno z borznimi špekulacijami, ki je udeležen pri vseh velikih delniških podjetjih, zahvaliti se ima za kopičenje svojega neizmernega bogastva le okolnosti, da je bil že njegov oče na krmilu ogrske politike. Naravno je, da je kot kapitalist nasprotnik vseh socialističnih teženj, ki bi najrajše v tla potepal z brutalno silo vsak moderni razvoj. Grof Tisza znači, da se bo nadaljevala vlada nasilja, da se bodo vsakojake volitve vršile v znamenju krvi in podkupovanja. Saj je že tako delal njegov oče in sin ga celo prekaša v brezobzirni brutalnosti. In tak mož bi najprodlj z brambno predlogo, naj bi zadavil obstrukcijo, kar se ni posrečilo uglajenemu in dostojnemu Széllu! Iz vsega tega se sklepa, da lahko postane grof Tisza grobokop dualizma. Novi ministrski predsednik je sicer že napovedal, da ne bo nikdar zapustil pota čistega parlamentarizma, naj pride kar hoče. V ta namen hoče poostriiti pravilnik. To bi bilo najnesrečnejše orodje v sedanjih napetih parlamentarnih razmerah. Posebno brambna predloga mu je na srcu. Gotovo je le toliko, ako bo ostal zvest tej svoji konsekvenci, da bo — padel z brambno predlogo. Prodlj pa ž njo gotovo ne bo. Razmere so se v toliko poslabšale, ker bo grof Apponyi odstopil od predsedstva, zapustil s

svojo močno lib. stranko vlado ter prestopil v opozicijo. — Kot bodoči Tiszovi tovariši v novem kabinetu se imenujejo dr. Aleks. Wekerle za finančno ministrstvo, K. pl. Hieronymi za trgovinsko ministrstvo, pl. Hodossy za justično ministrstvo, grof E. Szechenyi ali R. Zelen-sky za poljedelsko ministrstvo, pl. Berzeviczy za naučno ministrstvo. Baron Feyervary obdrži vojno ministrstvo, kar je pač najboljši porok, da brambna predloga mora — pasti.

Politične vesti.

— Načrt novega brambnega zakona je dovršen in obsega med drugim tudi dveletno vojaško službeno dolžnost, ki se pa upe-lje iz tehničnih in finančnih vzrokov šele v 6 do 8 letih. Načrt se bo v jeseni predložil obema parlamentoma.

— Nov vojaški kazensko-pravdni red. Generalni auditor Falk se je izjavil, da so se že vsi interesi pri reformi novega vojaškega kazenskopravnega reda združili in da so le 3 točke še sporne, pri katerih so prizadeti vsi trije faktorji, a da je upanje, da se tudi v teh točkah kmalu sporazumejo, na kar se bo kazensko-pravdni red takoj predložil obema zakonodajalcema.

— Proti dvoboju. Generalni auditor Falk je vsled ukaza domobranskega ministra obiskal več poslancev, ki so udi lige proti dvoboju, da poizve privatno, kaj je storiti z častniki in kadeti, ki so bili svoje-časno odstavljani, ker so se branili dvobojevati. Med drugim se je tudi razpravljala slučaj Weber v Inomostu.

— Ogrska ministrska kriza. Grof Tisza je že pri delu, da sestavi nov kabinet. Finančno ministrstvo bo prevzel najbrž nekdanji ministrski predsednik dr. Wekerle, justično ministrstvo dr. Hodossy; agrarci dobijo tudi svojega ministra. Dalje odstopi tudi predsednik državnega zbora grof Apponyi od predsedstva in na njegovo mesto bo najbrž voljen Desider Perczel.

— Nedeljski počitek na Ogrskem. Trgovinski minister Lang je ukaznim potem zapovedal, da mora biti v Budimpešti celodnevni nedeljski počitek po vseh trgovinah. Nad 1000 trgovskih službenecv mu je vsled tega priredilo živahno ovacijo.

— Ustaja v Macedoniji. Angleška vlada je zahtevala oficijalne podatke o beguncih iz adrianopelskega okraja. Ta vest interesira angleško vlado, ker se ni bilo slišati v tem okraju o nobenem ustanku in je Angleška slednjič prepričana, da provzročajo zgolj turške gro-zovitosti, da pobega bolgarsko ljudstvo iz dežele. Čudno je, da se je začela Angleška za to zanimati.

— Volitve v nemški drž. zbor. Razun že včeraj omenjenega volitvenega rezultata so še izvoljeni: 11 Poljakov, 6 Elsascev, 4 pristaši državne stranke, 4 divjaki, 3 bauernbündlerji, 1 Danec in 1 pristaš reformne stranke. Ožjih volitev je po potreba 168, katerih se udeležijo: 36 konservativcev, 110 socialnih demokratov, 24 prostomislečnih iz ljudske stranke, 10 pristašev prostomislečne zveze, 61 nacionalnih liberalcev, 6 Poljakov, 4 Elsasci, 12 kandidatov državne stranke, 35 pristašev centroma, 8 divjakov, 9 antisemitov, 4 bauernbündlerji, 8 velfov, 1 iz zveze poljedelcev in 8 od nemške ljudske stranke.

— Princezinja Luiza se je podala z dovoljenjem saškega dvora na Francosko v Lyon s svojim otrokom k neki prijateljici, kjer ostane celo poletje. Da bi toskanski nadvojvoda stavil pogoj, da se ž njo spravi, ako mu takoj izroči otroka, česarvga ima pravico obdržati do desetega leta, je izmišljeno.

— Volitve na Danskem. Izvoljenih je 74 pristašev levice, 16 socialnih demokratov, 12 pristašev desnice in prostokonservativcev in 11 pristašev zmerne levice. Levica je pridobila 5, izgubila pa 9, socialno-demokratska stranka je pridobila 3, izgubila 1, desnica je pridobila 6, izgubila 2 in zmerne levica je pridobila

2 in izgubila 4 mandate. Vojni minister je propal v okraju Randers in je bil izvoljen kandidat desnice, Rasmussen.

— Položaj v Figuiu. Ustaska četa je oropala nekemu založniku armade 840 ovac in ubila pastirja. Potem je pobegnila proti zahodni strani od Figuiu. Roparski četi so že na sledu.

Dopisi.

Iz Postojne smo prejeli sledeča dopisa: Na notico »Skandal v postojnski jami« priobčeno v Vašem enjenem listu od dne 15. t. m. čuti se primoran podpisani odbor pojasniti resnici na ljubo sledeče: V soboto, dne 13. junija opoldne se je pokvaril valed vremenskih razmer kabel v jami, kar je povzročilo, da je ugasnila elektrika v istem trenutku. Gospod c. kr. okrajni glavar je bil isti dan na komisiji in se je vrnil šele zvečer ob 7. uri. Takoj, ko se mu je sporočilo o nezgodi, šel je v jamo in se tam mudil nad dve uri; z obratnim vodjo elektrarne ukrenil je potrebno, da bi se omogočila razsvetljava za nedeljo. Po napornem, celo noč trajajočem delu, popravilo se je toliko, da je bilo mogoče — po zatrdilu obratnega vodje — razsvetliti le dva oddelka vsega toka naenkrat — več pa ne, ker bi za slučaj, ako bi se razsvetilo več oddelkov naenkrat, ugasnile vse električne svetilke. Ker se je smela torej samo dva oddelka naenkrat razsvetliti, treba je bilo, da so se posetniki jame uvrstili tako, da so se pomikali vedno le v dveh razsvetljenih oddelkih (serijah). V to so bili isti tudi opozorjeni in opominjani, naj grede naprej, ker zadaj se bo ugašalo. Da pa pri povratku iz jame ni bilo »plesišče« razsvetljeno, je provzročilo vnetje vrtelj v obločnici in vsled tega so ugasnile tudi vse druge svetilke po »plesišču«. Gospod okrajni glavar je obljubil slavnostnemu odboru, da bo jama v nedeljo razsvetljena tako, kakor o binkoštnih praznikih in da naj se vrši veselica na »plesišču« toliko časa, dokler se poljubi slavnostnemu odboru; gospod glavar je tudi ukrenil potrebno, da se je to izvršilo. — Iz tega pojasnila mora vsakdo razvideti, da je v tem slučaju potikanje temnanj opravičeno »da se je to namenoma pripravilo, ker so posetili jama zavedni Slovenci, ker je ravno isti gospod glavar odobraval pretečeno leto o priliki poseta jame slovanskih častnikarjev, da so bili slednji pogoščeni na »plesišču« in to na račun jame in se je tudi slavnost vršila tam. Končno obžalujemo, da se take neresnične novice dopisiljajo, ne da bi se dopisnik prepričal na merodajnem mestu o vzroku slabe razsvetljave in da se na ta način škoduje na ugledu postojnskega trga, še bolj pa postojnske jame. Slavnostni odbor: Predsednik: Anton Dittrich, predsednik »Narodne Čitalnice«. Podpredsednik: Fran Paternost m. p., starosta postojnskega »Sokolca«.

Z ozirom na notico v štev. 135 Vaškega cenjenega lista naslovljeno »Skandal v Postojnski jami«, prosijo podpisani člani jamske komisije, da sprejmete v prihodnjo številko na istem prostoru sledeče pojasnilo dejanskih razmer, katere so bile v soboto 13. in 14. t. m. v postojnski jami oziroma v električni napravi iste. Električni tok za razsvetljavo postojnske jame je uveden po dveh glavnih kavljih v prerezu 50m/m² in 35m/m². S to napravo je mogoče vsaj jama naenkrat, ali pa po sedmih posameznih oddelkih razsvetliti. Dne 13. t. m. nastalo je povodno nevihte motenje v električni napravi in se je po dolgotrajnem preiskovanju izkazalo, da sta oba glavna kavelja poškodovana, in da je vsled tega električna razsvetljava nemogoča. Valed kratkega časa ni bilo mogoče celi nedostatek odpraviti in položil se je po nasvetu vodje elektrarne provizorični kavelj v prerezu 25m/m², ker drugega se ni imelo na razpolago, — da se sploh omogoči, v ne-

deljo jama razsvetliti. Skozi ta kavelj zamore teči pa samo toliko električnega toka, da se s tem zamoreta le dva zaporedna oddelka razsvetliti. Pred otvoritvijo jame opozorili so se zbrani posetniki, da se je določil red ogledovanja jame tako, da se najprvo obhodi vso jama in po povratku se vrši na plesišču veselica, kjer posetniki ostanejo dokler se jim zljubi. Za vzdrževanje reda in zato, ker sta zamogla goreti samo dva oddelka, treba je bilo vplivati nato, da se obhod preveč ne raztegne in da ostane ljudstvo v okviru razsvetljenih oddelkov. Kakor pri vsaki večji slavnosti, tako je tudi pri tej c. kr. okrajno glavarstvo v svrhu vzdrževanja reda, dostavilo orožniško asistenco in je bilo to v tem slučaju z ozirom na nedostatek v električni napravi tembolj potrebno. Sveč je bilo preskrbljenih toliko, kakor letos in lani v binkoštnih in so tudi gorele. Ker ni bilo mogoče mnogobrojno ljudstvo tako skupaj držati, da bi bila samo dva oddelka električno razsvetljena in so naenkrat štirje oddelki goreli, ugasnila je ta provizorična razsvetljava, vsled tega tudi ni bilo mogoče ostati del časa na plesišču. Jamska komisija obžaluje, da pri tej priliki ni zamogla posetnikom v tej meri ustreči, kakor je bilo nameravano in tudi sklenjeno, obžaluje pa tudi, da se je omenjena notica odposlala prej, preden se je odpošiljatelj iste temeljito informiral, kajti s tem postopanjem je le oško doval ugled postojnske jame in trga. V Postojni, dne 17. junija 1903. Dr. Anton Pilshofer l. r., Dominik Dereani l. r., namestnik, Anton Dittrich l. r., Fran Arko l. r., Fran Jurca l. r.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Vzlic temu, da se je razvila jako bogata cerkvena umetnost, se mora vendar priznati, da cerkveni upliv ni bil srečen za umetnost. Slednja je postala enostranska in se pod cerkvenim uplivom ni mogla svobodno razviti, povrh pa je vsled cerkvenega naziranja o umetnosti propadlo jako mnogo prekrasnih umetnikov izza poganskih časov. Cerkev ni umetvorom izza rimskih in grških časov priznavala ne umetniškega, ne tehniškega niti zgodovinskega pomena, a vsa grška in rimska umetnost je bila v očeh teh ljudi zgolj greh. Cerkev je mislila, da stori nekaj posebnega imenitnega če uniči umetvore izza poganskih časov in dotični material porabi za zgradbo cerkva in samostanov, češ, tako bi delo poganov služilo v proslavo kristjanskega Boga in njegove cerkve. Iz ostankov poganskih templjev, palač, gledališč in utrdb je sezidanih na stotine katoliških cerkva in samostanov. V tem oziru je dal Rim tisti slabi izgled, ki najde vedno obilo posnemovalcev.

Že v desetem stoletju se je začelo z uničevanjem paganskih umetvorov in delalo se je s tistim živinskim barbarstvom ki ga zmore samo blazen fanatik. Cerkev je razbila in uničila ostanke starih časov in gradila iz njih cerkve in samostane, da bi središče hudičevega kraljestva kakor so imenovali pogansko rimsko državo, premenili v središče božje države. Ta izgled so povsod posnemali.

Dostikrat je čitati, da so stari barbari uničili zaklade rimske kulture. Toda hujše kakor roke barbarov je divjal kristijanski verski fanatizem proti poganskim umetvorom. Tod in tam so pač tudi zasebniki kaj pograbil ali tega ni bilo dosti. Kaj naj bi bili tudi storili s tem materijalom? Do 15. stoletja so bile v mestih in na kmethih vse hiše lesene, samo za gradove plemenitah se bi bili lahko porabili velikan-ski deli rimskih templjev in gledališč. Na to pa nihče ni mislil, saj so plemenitaški gradovi sezidani največ tam, kjer so imeli stari Rimljani svoje utrdbne in največ iz materijala teh utrdb. —

Kakor posvetno umetnost sploh, tako je cerkev obsedala tudi posvetno estetiko in ustvarila svoj posebni ideal lepote, ki se popolnoma vjema z njenimi transcendentalnimi nauki. Religioznost srednjega veka je strastno sovražila estetični ideal poganskih časov. V tem oziru je značilen nazor Klemen-a Aleksandrije: Ta je dejal: »Kakor izdaje užig ubeglega sužnja, tako izdaja cvetoče lice vlačuga.« Tako je v starih časih cerkev sovražila telesno lepoto in tako jo sovražila dandanes. V srednjem veku je bila cerkev najmerodajnejši vseh faktorjev, in zato je obveljal njen urod tudi v umetnosti: veselje nad telesno lepoto je bil greh. Bernard de Clairvaux je vse device, ki

so se vesile svoje telesne lepote, pro-glasil za »hčere babilona« in za pokvarjene. »Če se človek veseli telesne lepote, se njegovo sree odvrača od Boga« je učil Bernard de Clairvaux. Rikard Hampole pa je učil: Lepota mesa je preproga razuzdanosti, je užigalica pogubljenja. Cerkev pa ni ostala le pri tej teoriji in jo praktično izvrševala na polju umetnosti, nego sploh v vsem življenju, koder je namreč mogla. Redovnicam so odrezavali lase in stiskali prsa in v nekaterih pokrajinah na pr. na Tirolskem trpinčijo kmetska dekleta na posebne načine svoja prsa, ker smatrajo bujna prsa kot nekaj grešnega!

Nasproti umetniškemu idealu poganskih časov je srednji vek kot svete-estetični uzor idealne može in žene v pisma, v prvi vrsti seveda Kristusa. Marijo. Cerkevna obrazilna umetnost je predstavljala Kristusa kot negacijo telesne lepote. Naslanjal se je ta nazor na Jezajevo prerokovanje, in v srednjem veku so si splošno predstavljali Kristusa kot telesno grdega moža, kot nasprotje telesno lepim poganskim bogov. Paganska umetnost je paganske bogove smatrala kot personifikacijo telesne lepote in se ni menila za njih čustveno življenje; nasproti pa je kristijanska umetnost pri svojem idealu Kristusu jedino le gledala na čustvovanje. Asketični podobi Kristusa na strani je stala devica Marija. Kakor vse pesništvo tako je tudi obrazilna umetnost predstavljala Marijo kot uzor ženske lepote. Telesni tip Marijinih podob je bil vsled tega v direktnem nasprotju s tipom Kristusovih podob. Ali motil bi se, kdor bi mislil, da je cerkvena umetnost s tem idealiziranjem Marije prišla v navskrižje s svojimi asketičnimi nazori in nauki. Pesništvo in obrazilna umetnost sta Marijo samo zaradi tega kot telesno lepo, da izrazi ta lepota telesno in duševno čistost matere božje. Podoba trpečega Kristusa in idealno lepa podoba Marijina sta bili umetniški personifikaciji asketične ideje. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. junija.

— »Slovenska Matica«.

Ker je bil za včeraj, dne 17. t. m. ob pol šestih popoldne v veliko dvorano »Nar. doma« sklicani redni občni zbor nesklepčen, sklicuje se v smislu § 11. društvenih pravil ravno tej in na isto uro iznova občni zbor na ponedeljek, dne 22. junija, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočih družtenikov.

— Iz visokošolskih krogov.

Smešno je, kako so prišli naši »Daničarji« zaradi zadnjega članka iz ravnotežja. Ne morejo se zavedati, da je vse, kar sem omenil o njih nastopu krvava resnica. Zato so se zdaj spravili na noge in po celem Dunaju vohunijo, kdo je omenjeni članek spisal. Do zdaj so se še vedno opekli. Da pa ne bodo po krivem dolžili zopet kakegu tretjega, izjavljam, da z mojimi dopisi nima opraviti niti »Slovenija«, niti »Sava«, ker nisem član nobenega teh društev. Veselje je videti, da se ti ljudje ne spominjajo naenkrat prav nič na to, da se jim skoro vsak napreden dijak umakne, če jih sreča na cesti, da ne vidijo, da mu je neljubo z Daničarjem govoriti in da ne opazijo, kako se vse prezirljivo smeje, kadar pride kak Daničar s ponižno sklonjeno glavo k napr. dijaštvu in tam vprašuje z bojazljivim glasom: »Kaj pa imate pravzaprav zoper nas?« Da se pa gospodje okoli »Danice« ne bodo še naprej tako jezili in ne dobe kakke bolezni, pa hočem »Daničarjem« — ker mi je njihovo dušno in telesno zdravje najbolj pri srcu — popraviti moj prvi članek, in sicer: 1. »Danica« se na veselici »Zvezde« res ni blamirala vzlic temu, da so jo dame blamirale in da se ji je vse po dvorani smejalo. 2. Ker je med naprednim dijaštvom še dosti privržencev neke »srednjeveške« navade, se ti tudi zelo vesele, da ima »Danica« precej rezervnih častnikov in kadetov. K sklepu bi še prosil g. Kr., dopisnika v »Slovencu«, da naj objavi še tisti članek Zore »o enakopravnosti«, po katerem je baje dovoljeno, da se smejo slovenski dijaki družiti z nemškimi in italijanskimi burši in se z njimi bratiti (kakor so se Daničarji na svoji papeževi slavnosti), tisti članek naj objavi v »Slovencu«, ker dančarsko glasilo »Zoro« najdemo le tu pa tam v nekih gotovih prostorih univerze. Pa na evidenje! Vaš +

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je imela svojo 144. vodstveno sejo dne 4. junija t. l. v družinskih prostorih »Zdravne doma«. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Drag. vitez Bleiweis-Trsteniški, Martin Petelin (lagajnik), Luka Svetec (podprednik), dr. Ivan Svetina in Ant. Žlogar (tajnik). Opravičila sta se vodstvena uda ravnatelj Iv. Subic in Dragotin Žagar. Od nadzornišтва je bil prisoten Ivan Vrhovnik. Prvomestnik odpravi ob 3. uri popoldne sejo in naznanja, da se je odbor »Ustredne Matice škole« v Pragi zahvalil za izraženo sožalje ob smrti bivšega njenega predsednika dr. Fr. Ladislava svob. pana Riegra. V posuščenju dr. Riegrovega spomina in v znak sožalja so navzočni na prvomestnikov poziv vstali raz sedeže. Prvomestnik na znanja svoje ukrepe, ki jih je od zadnje seje storil v družbin prid. Ko se rešijo došle vloge, vzame na znanje, da bode letošnja velika skupščina v četrtak, 6. avgusta v Litiji. Vsprejme se predlog, da se takoj po veliki skupščini izda mesto običajnega »Vestnika« družbin kolektor. Prvomestnik zaključi sejo ob pol 7. uri zvečer.

— **Poročil** se je v Kranju 17. t. m. g. Franc Omersa ml. z gospico Kristino Bučarjevo iz Ljubljane.

— **Iz Jesenice** se nam piše, da je vest v »Slovenca«, da gospod Trojar ni mogel dobiti botra svojima dvojčkoma, ker je prestopil svoječasno v protestantovsko cerkev, popolnoma zlagana. Botra je imel za oba otroka, le ker je pastor želel, naj bo enemu otroku botra cerkev, kakor je v protestantovski veri običaj, se je tako zgodilo. Vsekakor je imel g. Trojar boljše botre, kakor bi bil župnik Sinkovec, kateri se mu je svoječasno ponujal za birmskega botra, a je bil odklonjen. Tudi mu je bilo lažje dobiti botre kot oni devici, ki je v farovžu povila. Ka planoma pa vsi dostojni Jeseničani resno svetujejo, naj ne ščuvata s prižnice proti poštenim drugovernikom, naj ne govorita o odsekanih vseh boljših vejah ter naj ne zaničujeta v šoli otrok drugovernih staršev, sicer se bo dobilo proti njima drugo sredstvo.

— **Na Ježici** pri Ljubljani so imeli preteklo nedeljo ognjegasci prelepo uspelo slavnost. Videlo se je, kaj premore združena moč. Može in mladeniči so z verno šli na delo in si ustanovili ognjegasko društvo. Zadnjo nedeljo je bilo blagoslovljenje »Gasilnega doma«, h kateremu je dospelo 12 bratskih društev. Domači g. župnik je jako vsposobno in lepo govoril in domači pevci so pod vodstvom g. nadučitelja s pohvalo rešili svojo nalogo. Po blagoslovljenju smo odkorakali v veledobro znano gostilno k »Alešu«, kjer se je razvila prava ljudska veselica. Netroj ljudstva iz dežele in mesta se je vrlo dobro zabavalo nad srečelovom, govorom, komičnimi prizori itd. Cel čas sta z znano spretnostjo svirali kar dve godbi, namreč iz Domžal in Mengša. Seveda je k splošni radosti pripomogla izvrstna Aleševa kuhinja in klet.

— **Izlet po cerkniškem jezeru** prirede Cerkničanje v nedeljo, dne 21. t. m. popoldne na Otok. Izletniki se zbirajo na dveh nalašč v to pripravljenih »barkah« v Vodonosu, jezerskem pristanišču konci vasi Dolenje Jezero, odkoder odplovejo ob 3 uri. Na barkah in na Otoku točilo se bo izborna puntigamsko pivo; mrzla jedila pa naj blagovolijo p. n. udeleženci sami s seboj vzeti. Ob slabem vremenu preloži se izlet na prihodnjo nedeljo 28. t. m. Izmed vseh večjih izletov je Cerkničanje najbolj priljubljen izlet na Cerkniško jezero, kajti vožnja po jezeru je v resnici zelo prijetna in zabavna. Nedeljski naizlet pa se priredi v večjem obsegu, kakor običajno; zato se k istemu vpljudno vabijo tudi rodoljubi iz vnanjih krajev, katerim iz srca kličemo: Dobro došli!

— **Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju** je izdalo ravnokar svojo letno poročilo za 5. društveno leto. Društvo šteje 92 rednih članov. Dohodkov je imelo društvo 1111 K 6 h. Društveno premoženje znaša 1765 K 88 h.

— **Moderniziran klub.** Čuje se, da se v zimski sezoni mesto navadnega strelskega kluba s puškami, ustanovi moderni strelski klub s fračami.

— **Nepreviden kolesar.** Včeraj ob 7. uri zvečer je v Strelških ulicah pri starem strelišču neki brambovski častnik podrl na tla 64 let staro zasebnico Franciške Oblikovo, stanujočo na Strmi poti št. 4, katera se je pri padcu na cesto poskovala na nosu in na čelu.

— **Tatvina.** Telefoničnemu monterju Ivanu Havličku je včeraj

popoldne na Sv. Jakoba trgu ukradel neznan tat iz vozička natezalnico za telefonične žice in zavarovalnico proti močnemu električnemu toku.

— **Tri voze skupaj pripete** peljal je včeraj popoldne posestnik F. P. iz Stepanje vasi po Hradeckega vasi. Naenkrat se je zadnji voz odtrgal in je letel navzdol proti hiši Franciške Terškanove, kjer je zadel v neko trugo, v kateri se je igrala 2 leti stara deklica Danica Černe. K sreči se je voz ob trgu ustavil in se je tako vpreprečila nadaljna nesreča.

— **Današnji list** ima prilogo »Sanatogene«.

— **Najnovejše novice.** Konzumno društvo državnih uslužbencev za Olomuc in okolico je napovedalo konkurz. Deficit znaša 20.000 K. — Dvojna smrt. V Florenci je ustrelil neki narednik svojega stotnika in potem še samega sebe. — Otroka je umorila Marija Maier pri Sv. Stefanu blizu Ljubnega. Izročena je že sodišču. — Letošnji manever 3. voja bo na Koroškem in Štajerskem. Zaključni manever, ki bo okoli 4. ali 5. sept., bo med Schwanbergom in Doblnom. — Umrl je na Dunaju prejšnji državnozbornski poslanec Ivan Radimsky. — Pobegnili so 6 kaznivcev iz garnizijskega zapora v Bnu. — Šivilje so začele štrajkati v Gorici. Zahtevajo, da se upeljuje delavne ure v poletnem času od 8—12 in od 2—7, v zimskem času pa od 9—12 in od 2—7 ure. — Zadušili so se trije uslužbeni pri rudniku »Holland« v Weitenscheidu. Dve trupli so že izveleli na prosto. — Zaradi poverjenja 5000 K se vrši danes v Zagrebu obravnavo proti računskemu uradniku Adolfu Sertiču Ruchenstrachu. — Kuga se je pojavila v Neapolju. Umrla je že ena oseba za kugo. — Papež ne bo sprejel predsednika Loubeta, ko bo ta prišel v Rim.

Nemiri na Hrvaškem.

Revolucionarni ustanek v Zagorju.

Iz Varaždina poročajo: Mestni načelnik Breitenfeld je izdal 15. t. m. oglaš, v katerem omenja, da so se vršila javna nasilja, oškodovanja tujega imetja in razni izgedi v okolici varaždinskih v tolki meri, da so bile oblasti primorane pozvati na več krajih in v več slučajih vojaštvo na pomoč. To razburjenost neka »nedorasta mladež« še povečuje s svojim obnašanjem ter kali nočni mir in počitek miroljubnih meščanov. Vseled teh okolišnih je mestno predstojništvo prisiljeno 20. maja izdati odredbe obnoviti in odrediti sledeče: 1) Krčme in privatne hiše morajo biti točno ob 9. uri zvečer zaprte, 2) Občinstvu se najstrožje prepoveduje na ulicah se zbirati. 3) Otroci in vajenci se ne smejo po 8. uri zvečer brez nadzorstva na ulico pustiti. 4) Prepovedujejo se vse javne zabave, produkcije in vsi javni obhodi. Slednjič se obrača Breitenfeld do občinstva naj skuša na someščane uplivati, da se tako povrne mir in odvrnejo zle posledice. Tako nekako se glasi Breitenfeldov oglaš. Predstojnik varaždinskega kotara Pečič pa je osrečil okoličane s proglasom, v kojem svari ljudstvo pred izgedi, ker bi sicer oblasti bile prisiljene, uporabiti vsa zakonita, četudi najstrožja sredstva za vzdrževanje mira. Vse gostilne morajo biti zaprte, točno ob 8. uri zvečer. Prestopki se bodo kaznovali z globlo do 200 K oziroma zaporom do 14 dni. Občinstvu se strogo prepoveduje vsako zbiranje in razširjanje lažljivih vesti. Slednjič pa poziva Pečič občinske preostojnike, odbornike in duhovnike, naj ti občinstvu opetovano proglase raztolmačijo ter ga opominjajo na zakoniti mir in red.

Dalje se poroča, da je bilo v 14 dneh v Zagorju 160 požarov; 15 farm in zidanic je bilo z dinamitom razrušenih. Ogenj je bil povsod skrivno podtaknjen, a oblasti se vkljub najstrožjemu preiskovanju ni posrečilo dobiti le enega izmed požigalcev. — Pred dvema dnema sporočil je grof Bombeles, madjaronski zastopnik in poslanec Vinčanov vel. županu Rubidiju, naj od njegovega grada odstrani vojaštvo. Vsaka intervencija je ostala brez uspeha. Bombeles je nato brzojavil Rubidiju, da bo izstopil iz madjaronske stranke, ako ne odstrani takoj vojaštva iz Vinice. Rubido se je napolni s podžupanom Beloševićem v Bombellesov grad Opeko, da bi stvar mirnim potom poravnal in prepričal Bombellesa da je vojaštvo v Vinici neobhodno potrebno. Nato se je Bombelles zelo razljutil in dejal: »To je škandal, vi demoralizujete inteligenco, korumpirate uradništvo in siromašite narod.« Rubido se ni upal nič odgovoriti, ker se je bal, da ne bi Bombelles izstopil iz madjaronske stranke, kakor je storil v saboru pl. Halper. — Isti čas, ko se je to godilo v Vinici, nastal je požar v skladišču Pollakovem in je zgorelo vse žito in slama. Trdi se, da je bil ogenj skrivaj podtaknjen.

Alarmirana je bila na novo vsa garnizija in prvi so bili na mestu ulanci, ki so skladišče obkolili in tirali meščanstvo od ognja; no meščani so se drage volje umaknili.

Isti čas je pa dobil zapovednik ulancev ukaz, da mora iti nemudoma v Stefanec, kjer so se že v drugi objavili nemiri. Peči so na to obkolili skladišče, a ulanci so brzo odjahali skozi mesto v Stefanec. Ko so jahali skozi mesto, pozdravljali so jih meščani s klici »Živila hrvatska vojska,« na kar jim je poveljnik s sablo odzdravil. Ko so prebivalci v Stefanec opazili, da se bližajo ulanci, pogasili so hitro vse svetilke in se poskrili za plotom tik ceste. Ulandi so bili previdni in so poslali patruljo naprej; patrulja je pa poslala orožnike naprej, da razvidijo položaj. Ko so prišli orožniki do plota, naskočili so jih kmetje s klici »Proč tiran Hedervary.« Orožniki so hoteli zapreti pot. Nastal je boj, v katerem sta bila dva kmeta težko in več lahko ranjenih. Žalostno je bilo videti, kako so žene in otroci plakali nad svojimi ranjenimi soproggi oziroma očeti. Ulandi so obkolili selo, tako da ni mogel nikdo ven, kajti bali so se, da bi kmetje ne napadli mesto Varaždin. 18 kmetov so aretirali in odgnali v klenjene v Varaždin. Včeraj so se varaždinski zapor napolnili, tako da ni niti za enega človeka več prostora. Sodišče je dalo vsled tega na dvorišču postaviti barake kamor bodo sedaj zapirali aretirane kmete. Najgšje pa je bilo, da so orožniki težko ranjene pustili ležati do 4. ure zjutraj na travi in so potem na pol mrtve namesto v bolnico, odpeljali v zapore. Ni se tedaj čuditi, če se razburjeni narod bori po geslu »klin s klinom.«

Včeraj so se pojavili nemiri v Novem Marofu, kjer so kmetje iz sela Lubešice hoteli napasti grad grofa Erdödyja. Prepričal je jih namere en bataljon pešcev, ki jih je v odprti črti tiral od gradu. Kmetje so nato udarili da grofovsko pristavo, kjer so jih že čakali ulanci in obkrožili hoteli jih aretirati. Kmetom pa se je posrečilo predreti vojaške vrste in pobegniti v gozdove. Orožniki so hoteli streljati, a zapovednik ulancev je to »preprečil.« Železniške proge v Bedekavčini in Gubavcu je zasedlo vojaštvo, ker hočejo kmetje s silo razdreti progo in mostove. Tu pride vsak dan do spopada med orožniki in kmeti, tako da se niti ne ve kolikrat na dan pride do malih prask. Sploh so razmere v Zagorju take, da nosi tako kmet kakor oboroženi vojak glavo v torbi, vse radi madjaronskega mameluštva.

Iz Zagreba poročajo: Banica je odšla na posestvo Nuštar v Slavonijo. Prosila je pri odhodu bana, naj raje odstopi, samo da bodo nehali veliki nemiri po celi Hrvatski, a ban je ostal trd. V noči pred sklicanjem sabora je bil ban jako razburjen. Spati ni mogel nič in je pozval k sebi tajnika Hrvoića. Povedal je slednjemu, da mu največ skrbi provročajo zagorski kmeti in da se čudi, da ga je zagorska aristokracija izdala. Zagorska madjaronska aristokracija se je namreč izjavila, da izstopi iz madjaronske stranke, če ne odstopi sodbeno priznana, prevržena varalica, tiran Hedervary. Hrvoić ga je skušal pomiriti, kar se mu pa ni posrečilo. Ban je ves razburjen odšel v svoj kabinet, kjer je do jutra čital madjaroske časopise. Naslednji dan pred saborom sejo dobil je pismo od odstopivšega ministrskega predsednika Szella, katerega vsebina je bila najbrž zelo važna, ker je ban takoj pobledel in se je izrazil na potu v sabor: »Danes grem prvokrat s težkim srcem v sabor.« Polcija pazno preiskuje, kdo razširja vesti iz banove palače; njen sum je tem večji, ker ve, da ima opozicija jako dobre vohune, ki pazijo na vsak madjaronski korak. Tako se je včeraj zvedelo, da se je 16. maja spazil neki demonstrant v policijsko stražnico, se tam skril in čul vso policijsko taktiko za drugi dan. Zato so demonstranti drugi dan lahko opustošili kolodvor in madjaroske hiše. — Sam ban se je izrazil: »Sedaj verujem, da je opozicija močna, ker se more že tretji mesec z menoj boriti.«

Včerajšnja seja hrvatskega sabora je bila zelo voharna. Opozicijonali so stavili nekaj nujnih predlogov, katere je pa predsednik zavrnil, češ, da se morajo isti predložiti pred sejo. Nato je pa nastal grozen vrišč in ropot. Opozicijonali so začeli pisikati in trobentati, tako da je bil predsednik prisiljen sejo prekiniti. Ko je čez nekaj časa sejo zopet otvoril in pričel s čitanjem, stopil je tudi ban v dvorano. Sedaj je nastal še hušji vrišč, poslanci narodne stranke so ga začeli psovati, opozicijonali so vpili: »Vislice postaviti.«

Dogodki v Srbiji.

Car kralju Petru.

Car je poslal novemu srbskemu kralju sledečo brzojavko: Zvedevši, da sta Vas senat in skupščina izvolila enoglasno kraljem, važno mi je, prinesiti Vašemu Veličanstvu čestitke,

ki jih gojim za blagor Vaše osebe in Vaše domovine. Naj Vas varuje Bog pri vsem, kar bodele storili v blagor svojega naroda. Nikolaj.

Kralj Peter avstrijskemu cesarju.

Svojo izvolitev je naznanil srbski kralj našemu cesarju z nastopno brzojavko: »Požurim se, Vašemu Veličanstvu naznaniti svoj poklic na srbski prestol z enoglasnim sklepom senata in skupščine izvoljen, namestam domovinske tradicije zopet obnoviti in upam, prinesiti svoji domovini svobodo in srečo. Prosim Vaše Veličanstvo ponižno, prenesti name tista čustva simpatije, katere je Vaše Veličanstvo gojilo za mojega očeta do njegove smrti. Ako Vaše Veličanstvo blagovoli, mi ista nakloniti, mi bo olajšano izpolnjanje mojih novih dolžnosti. Jaz imam namen in gotovost, da si jih zaslužim.«

Odgovor avstrijskega cesarja.

»Hvaležen za prijazno obvestilo o Vašem zasedanju prestola, zdi se mi važno, Vas nemudoma zagotoviti svojih popolnih simpatij in voščil za dolgo in srečno vladanje. Naj bi bilo Vašemu Veličanstvu naklonjeno, izvesti Vam pripadlo plemenito misijo z vsepom, da prinesete nesrečni, od cele vrste notranjih viharjev težko izkušeni deželi, mir in povzdigo, da jo povzdignete iz globokega padca, ki ga je storila vsled zadnjega brezbožnega in splošno gnusnega hudodelstva v očeh civilizovanega sveta. Pri izvedenju te naloge sme Vaše Veličanstvo računati na mojo podporo in prijateljstvo ter biti prepričano, da bo meni kakor Vam vedno pri srcu, že dolgo časa med našimi deželami obstoječe prijateljsko sosedno razmerje ohraniti in utrditi.«

Druge velesile napram kralju Petru.

Tudi nemški cesar odpošlje novemu srbskemu kralju brzojavko; počakal je le, kako ga pozdravita avstrijski cesar in ruski car. Italijanski kralj še dosedaj ni brzojavil srbskemu kralju. Med obema, ki sta si svaka, obstoji že dalje časa napeto razmerje.

Vojaško spremstvo novega srbskega kralja.

Z včerajšnjim ekspresnim vlakom so dospeli kraljevi osebni adjutanti na Dunaj, ki so šli po kralja v Gènevo. Ti so: ženijski polkovnik Popović, gardni kapitan Kotić in huzarski nadporočnik Gručić. Potujejo na svoje stroške v civilni obleki ter se preoblečejo šele v Gènevi. Redove kralja Aleksandra so odložili. Vojni minister jim je naročil, naj zagotove kralja Petra globoke udanosti armade, vlade in ljudstva. Na Dunaju jih je pričakovala mnogobrojna deputacija poslaništva, srbskih dostojanstvenikov, politikov in dijakov. Dijaki so prosili, da smejo kralja na Dunaju pozdraviti.

Konak.

Včeraj so bili žurnalisti pripuščeni, da si ogledajo kraljev dvorec. Vtis je pretresljiv. V sobah so sledovi užganih dinamit. V prostoru, kjer sta bila kralj in kraljica ustreljena, so še vidni znaki krvi, da si so jih že večkrat brisali. Na obešalniku še visi kraljičina toaleta. Na naslonjaču leži bela boa kraljičina, oskropljena s krvjo. Vojaki so baje odnesli več srebrne posode. Namestava se, zgraditi nov kraljev dvorec, ker se kralj Peter straši prebivati v tem usodnem poslopju.

Slutnje kralja Aleksandra.

Kralj Aleksander je baje že 28. sušca slutil, da obstoji proti njemu vojaška zarota. Kralj je takrat pozval k sebi vojnega ministra ter mu to razodel. Kralj je imenoval tudi celo vrsto častnikov, ki so zapleteni v zaroto. Vojni minister je oporekal vesti ter kralja pomiril.

Se dva samomora.

Dva srbska častnika, Golobović in Ikević, ki sta bila med zarotniki, a sta se pozneje skesala ter nista prišla v usodni noči na mesto, sta se ustrelila (?).

Kraljeva zapuščina.

Vest, da se kraljevo privatno imetje zapleni, ni resnična. Vlada je temveč sklenila, da izroči kraljevo zapuščino materi — kraljici Nataliji. Tudi dragocenosti in vrednostni papirji kraljice Drage se izročijo kraljičinim sestram. Pač pa se je zaplenilo premoženje gospe Petrović, starejše sestre kraljice Drage.

Zakaj ni reflektiral črnogorski princ Mirko na srbski prestol?

Princ Mirko je imel pred svojo poroko z gospodično Konstantinovič razmerje z neko pevko ter je tudi kot mož ni ostavil. Isti je pisal pisma, v katerih se je neugodno iz

ražal o Srbih. Pisma je kupila kraljica Draga od črnogorskega beguna, bivšega adjutanta na črnogorskem dvoru, Ivanovića za 16000 frankov ter jih dala razglasiti v prilog svojemu bratu Lunjeviću. To je vzrok, da ni hotela skupščina ničesar slišati o Mirkovi kandidaturi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 18. junija. Deželni predsednik baron Hein je bil danes pri cesarju v avdijenci.

Dunaj 18. junija. Prihodnji terek se vrši na Dunaju skupna konferenca vseh nenemških parlamentarnih strank glede v zadevi rabe slovanskih jezikov v parlamentarnih poslih. Slovence bodeta zastopala poslanca dr. Ferjančič in Plantan.

Dunaj 18. junija. »Fremdenblatt« piše, da se med obema vladama ni doseglo sporazumljenega glede vojnega zakona. Načrt zakona je temveč še v resortni pisarni, a ima za temelj dveletno vojaško službo.

Zagreb 18. junija. Današnja seja hrvatskega sabora je bila zopet zelo voharna. Vstopnice na galerijo so bile skrajno omejene. Ban se ni upal priti k seji. Pri prečitanju zapisnika včerajšnje seje je nastal strahovit vihar, ker se je pokazalo, da je zapisnik ponarejen. Vse obdolžitve, ki jih je izrekla opozicija glede nemirov, so se kratko zamolčale v zapisniku. Položaj v zbornici je tako napet, da se je bati skrajnosti.

Varaždin 18. junija. Na velikega župana Rubido so se navalili kmetje ter ga hudo pretepli. Brez spremstva cele eskadrone ulancev ne sme storiti, niti koraka iz hiše.

Budimpešta 18. junija. Vsi trije zbornični predsedniki so demisionirali. Dr. Wekerle je odklonil ponujeno mu finančno ministrstvo, vsled česar sta istotako odklonila ponujena porfelja Hieronymi in Berszeczky.

Budimpešta 18. junija. Uradni list prinaša odstop celega ministrstva ter najvišje priznanje za njegovo požrtvovalno delovanje. Ministru za Hrvaško je podeljen red železne krone I. vrste. Staro ministrstvo se ob enem poveri, opravljati posle do sestave novega ministrstva.

Belgrad 18. junija. Nadporočnik Gagović, katerega je obstrelil polkovnik Nikolić, je umrl ter bil pokopan z vojaškimi častmi. Tudi Nikolić je obstreljen, a se nahaja v kljub temu v zaporu. Polkovnik Nikolić je bil kralju Aleksandru udan ter je hotel alarmirati v Panici, da prihitijo kralju na pomoč. Pri tem sta trčila skupaj z omenjenim nadporočnikom ter se medsebojno obstrelila.

Ženeve 18. junija. Kralj Peter je dobil od italijanskega kralja zelo priščno brzojavko zgolj familiarnega značaja.

Sofija 18. junija. Knez Ferdinand je dobil anonimno pismo, v katerem se mu naznanja, da je bil prirejen nanj pri slavnosti na Šipki leta 1902 atentat. Vodja zarote je bil bivši minister Ludskanov. Atentatorji so hoteli po umoru kneza prerglasiti za vladarja princa Borisa pod varuštvo velikega kneza Nikolaja. Zakaj se je atentat opustil, se ne ve. Vsi kompromitovani častniki z Ludskanom vred so odpotovali.

Sofija 18. junija. Bivša ministra Ivančev in Tončev sta bila krivim spoznana zlorabe uradne oblasti pri oddajanju državnih naročil ter sta bila obsojena vsak v osemmesečno prisilno delo Istotako je bil bivši minister Radoslavov obsojen v osemmesečno ječo zaradi političnih deliktov. Obsojeni se priporočijo knezu v pomilčenje.

Peterburg 18. junija. Rusija je priznala oficialno Petra Karagjorgjevića srbskim kraljem, toda le pod pogojem, da kaznuje morilce.

Bratje Sokoli!

V nedeljo, dne 21. t. m. priredimo pešizlet v Sotesko pri sv. Jakobu ob Savi. Vabimo Vas, da se v mnogobrojnih številnih udeležite tega izleta.

Zbiramo se v "Narodnem domu" ob 1/2. 2. popoldne in odkorakamo ob 1/2. 2. V Sotesko korakamo skozi Hrstje, vračamo pa se čez Črnuče. Na zdar!

Odbor.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 18. junija 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta	100 30	100 50
4 1/2% srebrna renta	100 05	100 25
4% avstr. krona renta	100 55	100 75
4% zлата	120 90	121 10
4% ogrska krona	99 40	99 60
4% zлата	120 50	120 70
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4 1/2% posojilo mesta Sapljeta	100 —	—
4 1/2% Zadra	100 —	—
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902	101 10	102 —
4% češka dež. banka k. o.	99 80	99 85
4% obl. ogr. lokalne žel.	99 60	100 —
4 1/2% zast. pis. gal. d. hip. b.	101 —	101 25
4 1/2% pest. kom. k. o. z	101 —	101 25
4 1/2% pr.	106 75	107 75
4 1/2% zast. pis. Innerst. hr.	101 —	102 —
4 1/2% ogr. centr.	100 50	101 —
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	100 60
4 1/2% obl. ogr. lokalne žel.	100 —	101 —
4 1/2% češke ind. banke	100 —	101 —
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 50	99 75
4% dolenskih železnic	99 50	99 75
3% juž. žel. kup. 1/4 1/2	307 75	309 75
4 1/2% av. pos. za žel. p. o.	101 —	102 —
Srečke.		
Srečke od leta 1854	170 —	176 —
" " 1860 1/2	182 75	184 75
" " 1864	245 —	250 —
" tizsko	186 75	188 75
zemlj. kred. I. emisije	274 —	279 —
" II.	269 —	273 —
ogrsko hip. banke	257 —	261 —
srbske a frs. 100 —	88 —	91 —
turske	125 —	128 —
Basilika	18 70	19 70
Kreditne	436 —	440 50
Inomoške	84 25	88 25
Krakovske	75 —	79 —
Ljubljanske	70 —	73 —
Avstr. rud. križa	54 40	55 40
Ogr.	26 50	27 50
Rudolfove	68 —	71 50
Salcburške	77 —	81 —
Dunajske kom.	448 —	452 —
Delnice.		
Južne železnice	83 —	84 —
Državne železnice	1 674 50	675 50
Avstro-ogrsko bančne del.	1625 —	1635 —
Avstr. kreditne banke	662 —	663 —
Ogrske	731 —	732 —
Zivnostenske	251 —	252 —
Premogokop v Mostu (Brux)	650 —	652 —
Alpske montan	374 —	375 —
Praške želez. ind. dr.	1623 —	1633 —
Rima-Murányi	466 —	467 —
Trboveljske prem. družbe	375 —	385 —
Avstr. orožne tovr. družbe	350 —	354 —
Češke sladkorne družbe	141 —	143 —
Valute.		
C. kr. cekin	11 32	11 36
20 franki	19 06	19 08
20 marke	23 46	23 52
Sovereigns	23 94	24 —
Marke	117 25	117 45
Laški bankovci	95 20	95 40
Rubli	253 —	253 75

Žitne cene v Budimpešti.

dne 18. junija 1903.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K
R2	60	6 18
Koruzna	50	6 25
" maj 1904	50	6 30
Oves	60	5 40

Efektiv.

5 vinarjev ceneje.

70% ljudi boleha

vsled slabega telesa, slabega prebavljanja in nepravilnega razkrajanja snovi, in vsak gotovo izprevidi, kako to zlo krati splošno zdravje in veselje do življenja in dela. Zali bog malokdo spozna, kako hude posledice ima lahko ta pojav. In na kako priprosto način se dá tu pomagati! Rogaški "Tem-pel-vrelec" vsak dan z vinom, ali pa pri zastareli boleznih te vrste zjutraj (eno uro pred zajutkom) rogaški "Styria-vrelec" ima najboljši in trajen učinek. (1619)

Priloga.

Zasluzen vspeh. Če si pridobi kak zdravilni preparat v sedanjem hudem tekmovalstvu častno mesto vsled priznanja mnogostevnih zdravnikov in pacientov, smemo že naprej verjeti, da ima resnične prednosti in krepek učinek.

In res prekaša Sanatogn kot kre-pilno sredstvo za živce pri odraslih in otrocih vse nade, tako da je celo g. profesor dr. Josip Laponi, zasebni zdravnik Nj. svetosti papeža Leona XIII., pred kratkim pi-sal, da smatra za dolžnost, izdelovalcem Sanatoga izreči svoje priznanje, ker je mo-derno zdravilstvo s tem zopet pridopilo dragocen preparat. Na našo današnjo toza-devno skupno prilogo p. n. čitatelje po-sebno opozarjamo

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806'2. Srednji kračni tlak 736'0 mm.

Juni	Čas opazo-vanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v C	Vetro vi	Nebo
17.	9. zv.	733 0	14 6	sr. jzhod	jasno
18.	7. zv.	733 6	12 4	sl. svzhod	jasno
"	2. pop.	731 8	23 7	sr. jzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 16 7°; normale: 16 0°. Mokrina v 24 urah: 0 0 mm.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Zasebno službo

išče c. kr. penzionist, star 30 let, ki je več slovenskega, nemškega in ita-lijanskega jezika. (1589-3)

Ponudbe na uprav. "Slov. Naroda".

Dragotin Puc

tapetar

zaloga pohištva mizarske zadruge v St. Vidu

Ljubljana

Gradišče št. 5.

Gerson, Boehm & Rosenthal

tovarna za kovinske izdelke

Dunaj, XX. 5 (745-5)

Stavbinske svetilnice, tovarniške in delavniške svetilnice, laterne, varilnice in peči za kuhanje.

Pojasnila zastoj in poštne prosto.

Jako zabavni

so

koncertni aparati s ploščami.

govori, se smeje, poje in zvižga.

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani, Stari trg šte. 16.

Naznanilo prostovoljne prodaje.

Naznanja se, da se bo de vled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 22. maja 1903 opr. št. A VIII 383/2/29 vršila **dne 25. in 26. junija t. l. prostovoljna dražba** v zapuščino **Luke Kanca** iz Zapuž h. št. 12 spadajočih premičnin in nepremičnin v Zapužah, oziroma na lici mesta.

Vsak ponudnik mora pred dražitvijo nepremičnin položiti kakor varščino deset odstotkov cenilne vrednosti dotične nepremičnine. Skupilo za premičnine se mora precej vplačati.

Največji ponudek za nepremičnine se pa plača v dveh obrokih in sicer polovico v šestih tednih in ostalo polovico v treh mesecih od dneva izdrazitve računši.

Dražbeni pogoji, zemljeknjiški izpiski in posestne pole leže na vpogled v pisarni podpisane sodnega komisarja.

Dražba se prične 25. junija v Zapužah ob 9. uri popoldne.

Ljubljana, 15. junija 1903.

Dr. Fran Vok

c. kr. notar kakor sodni komisar.

(1620-1)

Ure na nihalo z godbo.

je zadnja novost v fabrikaciji ur. Te francoske miniaturne ure na nihalo so 69 cm. dolge, skrinjica popolnoma po narisu je iz naravnega orehovega lesa, fino polirana, z umetniško izrezljanim nastavkom in igrajo vsako uro najlepše koračnice in plese. Cena z zabojem in zavijem samo 8 gld. Ista ura brez glasbenega stroja, toda z bilom, ki bi je vsako pol in celo uro, z zabojem in zavijem samo 6 gld., s stolpnim uram podobnim bitjem 6 50. Te ure na nihalo ne grede samo točno na minuto, za kar se 3 leta pisano jamči, temveč so tudi vsled svoje v istini prekrasne opreme jako lepa in elegantna hišna oprava. Budilnik s zvončkom in ponoči se lesketajočim kazalnikom 1 90 gld. Budilnik z godbo, ki mesto zvonenja igra 6 gld. Niklasta remont. ura 3 gld. Pristna srebrna remont. ura z dvojnimi pokrovom 5 50 gld. Pošilja se samo proti poštne povzetju. Neugajajoče se vzame nazaj, denar se povrne, zato noben riziko. Veliki ilustrovani cenik ur, verižic in prstanov itd. gratis in franko. (1326-7)

JOSIP SPIERING, Dunaj, I, Postgasse 2/W.

"SLAVIJA"

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitala: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo. (26-68)

Vas pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v **Gospodskih ulicah šte. 12.**

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Izjava.

Midva podpisana **Matija Ausenik** in **Uršula Ausenik** v **Novem mestu** prekličeva vse žaljive besede, katere sva govorila o gospodu **Leopoldu Kopaču** v **Novem mestu** kot neresnične in obžaljujave, da sva ga žalila. (1613)

Novo mesto, 3. junija 1903.

Matija Ausenik. **Uršula Ausenik.**

Išče se

lokal

s kuhinjo za takoj, ali v kratkem času v Ljubljani oziroma Sv. Petra predmestju, blizu kolodvora ali vjašnice. (1452-9)

Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravništvo "Slov. Naroda".

Aleksandrov

Pesmi in

romance

Elegantno opremljena knjiga s portretom in avtografom pesnika in uvodom iz peresa dr. Ivana Prijatelja.

Cena: Ukusno broš. K 3 50, po pošti K 3 70, v izvirni platneni vezbi K 5 —, po pošti K 5 20.

Založil: (134)

Lav. Schwentner

v Ljubljani.

šparat kakor kaže podoba stane 75 K.

Večji aparati, kakor tudi automati za gostilničarje do 240 K. (732-35)

Prodaja tudi na obroke.

Velika izbira gramofonskih plošč.

Zamenjava starih plošč.

Ceniki zastoj.

Ure na nihalo z godbo.

Ure na nihalo z godbo.

je zadnja novost v fabrikaciji ur. Te francoske miniaturne ure na nihalo so 69 cm. dolge, skrinjica popolnoma po narisu je iz naravnega orehovega lesa, fino polirana, z umetniško izrezljanim nastavkom in igrajo vsako uro najlepše koračnice in plese. Cena z zabojem in zavijem samo 8 gld. Ista ura brez glasbenega stroja, toda z bilom, ki bi je vsako pol in celo uro, z zabojem in zavijem samo 6 gld., s stolpnim uram podobnim bitjem 6 50. Te ure na nihalo ne grede samo točno na minuto, za kar se 3 leta pisano jamči, temveč so tudi vsled svoje v istini prekrasne opreme jako lepa in elegantna hišna oprava. Budilnik s zvončkom in ponoči se lesketajočim kazalnikom 1 90 gld. Budilnik z godbo, ki mesto zvonenja igra 6 gld. Niklasta remont. ura 3 gld. Pristna srebrna remont. ura z dvojnimi pokrovom 5 50 gld. Pošilja se samo proti poštne povzetju. Neugajajoče se vzame nazaj, denar se povrne, zato noben riziko. Veliki ilustrovani cenik ur, verižic in prstanov itd. gratis in franko. (1326-7)

JOSIP SPIERING, Dunaj, I, Postgasse 2/W.

"SLAVIJA"

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitala: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo. (26-68)

Vas pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v **Gospodskih ulicah šte. 12.**

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Uradniška uniforma

VII činovnega razreda (profesorska) kompletna in skoro nova se proda pri (1594-2)

Anton Presker-ju

krojaču v Ljubljani, Sv. Petra cesta.

Najboljše spanje

z blaženim čutom v želodcu podeli zvečer požirek Klauer-jevega „Triglava“.

Edino pristen pri (11-136)

Edmund Kavčič-u

v Ljubljani, Prešernove ulice

v steklenicah po K 4 —, 2 20 in 1 20.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

(dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža)

priloga naslednje izdelke svojega kemično-farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snaznostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprte ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1372-10)

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Politeriska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz matin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogram-ska steklenica, pasteurizovana K 1 30.

Zunanja naročila po poštne povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri zj. osebni vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Francove vare, Prago, Lpsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Karlove vare, Hebr, Marijine vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal in Inomosta, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzna, Marijinih varov, Hebr, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1)

Mannesmann-ove cevi

vsake vrste

kakor tudi nezgorljive glinaste cevi (Muffenrohre) z asfaltom in juto obdane za plinarne in vodovodne namene, kot nadomestilo za vodne cevi iz litega železa, izdeluje

Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi

v Komotavi, na Češkem. (437-19)

"SLAVIJA"

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitala: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo. (26-68)

Vas pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v **Gospodskih ulicah šte. 12.**

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Kupim črne jagode „borovnice“

liter 2 do 2 1/2 kr. (1618-1)

Sebenik, žganjekuharija

v Šiški pri Ljubljani.

Stavba

okrežne peči

proračunjena na 44 000 kron, odda se pri Keramit v Račju, kjer se proračun in načrti. Ponudbe do 1. julija 1903. (1614-1)

Želim službo

korespondenta

stenografa ali pisarja. Končal sem nižjo gimnazijo in sem več slovenskega, hrvaškega, nemškega in angleškega jezika. (1581-3)

Ponudbe na uprav. "Slov. Nar."

Restavracija južni kolodvor

na vrtu.

V soboto, 20. junija t. l.

KONCERT

popolne vojaške godbe.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.

Toči se:

vino Grincinger in Herzog-berger ter Reininghausovo pivo in plzensko pivo iz meščanske pivovarne.

K obilnemu obisku vabi vladno

Josip Schrey

restavratér.

(1617-1)

Lastnina in tisk "Narodne tiskarne".